

PIRTNIEKS JĀNIS ZUSTRUPS

PIRTĪ IEŠANAS ABC

KĀ
SAGATAVOTIES
PIRTĪ
IEŠANAI

UN KĀ
IET PIRTĪ
VESELĪGI

1.

Pirts
dienā
ieturiet vieglu
maltīti divas trīs
stundas pirms
Pirtī iešanas

Pilns vēders
var radīt
nepatīkamas –
spiedošas vai
smacējošas
sajūtas

Lai Pirts
baudīšana būtu viegla
un patīkama, Pirts
apmeklējuma laikā
ieteicamas tikai vieglas,
veselīgas uzkodas

2.

Divas stundas
pirms Pirtī iešanas
un apmeklējuma laikā
dzeriet siltu ūdeni un
zāļu tējas

Tas
palīdzēs
labāk svīst

3.

Sagatavojiet visu Pirtī iešanai nepieciešamo inventāru, lai "pirtošanās" laikā viss būtu rokas stiepiena attālumā

Spainis ar karstu ūdeni gara uzmešanai

Slotiņas (biežāk izmantotās ir bērza, liepas, ozola, bet var izmantot arī citas), zālītes, ķermeņa skrubji un maskas

Spainis ar vēsu ūdeni sejas un galvas skalošanai un dzesēšanai pērtuvē

Dvieļi (vairāki)

Zāļu tēja, silts ūdens un kāds viegls kārumgs (piemēram, medus, svaigi vai žāvēti augļi)

Baseina čībiņas

Lāvas sedziņas vai paladziņi (lai nav jāguļ uz plikiem dēļiem)

Pirts cepure

4.

Pirms Pirts apmeklējuma pielāgojiet mikroklimatu Pirts karsēšanās telpā jeb pērtuvē. Ja nepieciešama zemāka temperatūra, sienas var aplaistīt ar aukstu ūdeni, ja temperatūra vajadzīga augstāka, sienas var aplaistīt ar karstu ūdeni. Izvēdiniet pērtuvu, lai būtu viegli un patīkami elpot

Maiga Pirts – temperatūra $40-50^{\circ}\text{C}$, gaisa mitrums 30-40%

vidēja Pirts – temperatūra $50-60^{\circ}\text{C}$, gaisa mitrums 40-50%

Stipra Pirts – temperatūra $60-70^{\circ}\text{C}$, gaisa mitrums 50-60%

5.

Esiet
piesardzīgi,
Pirtī jāievēro
drošība!

Slidens –
var būt mitra,
slidena grīda un
īgas pakāpieni

Pirtī ejiet kopā
ar kādu, lai varētu
viens otru pieskatīt
un nepieciešamības
gadījumā palīdzēt

Karsts –
var būt karstas
virsmas (krāsns,
dūmvads, ūdens,
tvaiks)

Vide ar
samazinātu skābekļa
daudzumu – izvēdīriet
pērtuves
telpu pirms katras
ieiešanas
un pēc iziešanas

Dzesējoties
ūdenstilpnēs,
dariet to uzmanīgi,
ejiet iekšā
pakāpeniski, nelielā
dzīlumā

6.

Baudiet Pirti
kaili – tas nodrošinās
labāku siltuma piekļuvi
visam augumam, labāk
tiks stimulēta asins un
limfas rite, būs labāka un
viemērīgāka svīšana

Nomazgājiet
dienas putekļus
un sviedrus pirms
Pirtī iešanas

Noslaukieties
un pērtuvē
ejiet sausi

7.

Uz lāvas
atrodieties guļus
stāvoklī vai ar nedaudz
paceltām kājām,
lai galva būtu
vienu līmeni vai zemāk
par kājām

Tas nodrošinās
Vienmērīgāku
sasilšanu

Pasargās
galvu no
pārkaršanas

Labāk un
dzīlāk palīdzēs
atslābināties

8.

Garu
uzmetiet
pamazām, pa
puskausīņam – labāk uz
akmeņiem uzliet mazāk
un pēc tam papildināt
nekā sevi mocīt ar pārāk
stipru garu

9.

Sildīšanās laikā
noskalojiet seju, galvu
un rokas vēsā ūdenī turpat
pērtuvē un ļaujiet ķermenim
sasilt dziļāk. Lai pasargātu
galvu no karstuma, uzvelciet
Pirts cepuri vai piesedziet
galvu ar vēsu, aukstā
ūdeni noturētu Pirts
slotu

10.

Atstājiet pērtuvi,
tiklīdz rodas pirmā
doma:
“Varbūt pietiek?”

Noskalojiet
sviedrus siltā
vai remdenā
ūdenī

Iekārtojieties
ērti, padzeriet
tēju un elpojiet

Apsedziet
plecus,
lai siltums
“neskrien ārā”

Uzvelciet siltas
zeķes vai čības, lai
aukstums neiezogas
caur pēdām

11.

Atkārtojiet Pirtī
iešanu ik reizi, kad
jūtat – “gribu siltumu”,
sildīšanās skaits un
procedūru secība un
kopums katram ir
individuāls

Ar siltām
slotiņām pasildiet
pēdas, locītavas,
plecus un
noperieties

Mazgājiet
ķermenī un
lietojiet
skrubi

Aukstā ūdens
kontrastu sāciet ar
pēdām, tad pleciem,
tikai pēc tam galva un
pārējais
ķermenis

Palutiniet
sevi ar medus,
mālu, ogu vai kādu
citu sev tīkamu
ķemeņu
masku

12.

**PIRTS
NOSLĒGUMĀ
PASAKIET PALDIES
PIRTS GARINĀM PAR
SILTUMU,
MAIGUMU UN
VESELĪBU!**

*Latvju Pirts ir sena, kultūrvēsturiska latviešu attīrišanās un labsajūtu tradīcija, unikāli pieļietojot Dainas, augus un citas dabas veltes, karstuma un mitruma ietekmē

“Pirts” ir netulkojams, kultūrvēsturisks apzīmējums, kas iekļauj Pirts un latviskās dzīvesziņas kultūras mantojumu un jēgu, līdzīgi kā “Sauna” Skandināvu, “Hamman” Turku un “Banja” Krievu kultūrās

Materiāls izdots projekta „Dabas spēks un Pirts tradīcijas – sev, ģimenei un biznesam!”, Nr.18-00-A019.333-000006 Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam pasākuma „Starptekniskā un starpvilcienu sadarbība” ietvaros.

Izdevējs:
Lauku partnerība "Lielupe".
Māksliniece: Daiga Brinkmane

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EUROPAS SAVIENĪBA
EUROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

